

A Fővárosi Ítéltábla a Zoltán és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű és II. felpereseknek a NAGY ÉS KISS Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményei iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. október 27. napján kelt 3.G.44.628/2015/11. számú ítélete ellen a felperesek által előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy a felperesek keresetét utasítja el; a perköltségre vonatkozó rendelkezését részben megváltoztatja, és az I. rendű felperes által a magyar államnak fizetendő illeték összegét 217.400 (kettőszáz-tizenhétezer-négyszáz) forintra leszállítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget, míg az államnak járó 289.910 (kettőszáz-nyolcvankilencezer-kilencszáztíz) forint feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére az I. rendű felperest kötelezi.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek keresetükben az alperessel mint kölcsönnyújtóval 2006. május 10-én kötött D-AK-200602483 számú, svájci frank alapú lakossági jelzálogkölcsön-szerződés érvénytelenségének megállapításával a szerződés határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítást kérték azzal, hogy az alperes által kimunkált összeghez képest a fennálló tartozásuk 2015. március 29-én 3.623.899 forint. A kereseti kérelmükben a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdésének a) és e) pontjaira hivatkoztak, mivel a kölcsönszerződés nem tartalmazza a szerződés tárgyát, a kölcsön összegét devizában, továbbá a törlesztési időpontokat és a törlesztőrészek összegét. Arra is hivatkoztak, hogy a szerződés megkötésekor az árfolyamkockázat tartalmára és annak a törlesztőrészekre gyakorolt várható hatására vonatkozó, a Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdéseiben foglalt tájékoztatást sem kapták meg az alperestől, ami ugyancsak a szerződés érvénytelenségét eredményezi. A felperesek másodlagos kereseti kérelme a szerződés egyes rendelkezései tisztességtelensége okán a részleges érvénytelenség megállapítására irányult.

2.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, védekezésében azzal érvelt, hogy a szerződésben kiszámítható módon meghatározásra került a kölcsön összege, az tartalmazza a törlesztőrészek számát és a felek által a szerződés részévé tett értesítő levél a törlesztőrészlet összegét. A felperesek az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást megkapták, az érthető és világos, az a szerződés érvénytelenségét nem eredményezheti, mert az egyes fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos jogszabályok, így a 2014. évi LXXVII. törvény (továbbiakban: DH 3 törvény) értelmében a törvény erejénél fogva a szerződés módosult, így az esetleges érvénytelenségi ok a jogszabálynál fogva konvalidálódott.

3.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperesek keretét elutasította és kötelezte őket az alperesnek 100.000 forint + áfa perköltség, valamint az I. rendű felperest az államnak 575.400 forint le nem rótt illeték megfizetésére.

3.1.

Az ítéletben tényként állapította meg, hogy a felperesek mint adósok és az alperes között 2006. május 10-én adósságrendezés céljából lakossági jelzálogkölcsön-szerződés jött létre az alperes által 63.247 CHF összegű kölcsön forintban való folyósítására. A szerződés III.3. pontja értelmében az

alperes maximum 9.590.000 forintnak megfelelő, a kölcsön folyósításának napján érvényes, a bank számlakonverziós vételi árfolyamán számított CHF összeg folyósítását vállalta. A szerződésben a kölcsön futamidejét és a törlesztőrészek számát 180-ban határozták meg. Rögzítették az egyébként változó ügyleti kamat mértékét, az adminisztrációs díj és a hitelfolyósítási díj összegét. A szerződés IV. pontja szerint a kölcsön törlesztését az adósok a szerződés II.1. pontjában meghatározott számú havi részletben az értesítő levélben foglaltaknak megfelelően kötelesek teljesíteni. A törlesztőrészek összege a folyósítás napjától függően változik, illetve változhat, az első törlesztőrészlet a folyósítást követően küldött értesítő levélben meghatározott tárgyhó 10. napján esedékes. Az adós az esedékes törlesztő részletet CHF-ben köteles megfizetni. A szerződés XI.4. pontjában az adósok kijelentették, hogy a szerződésükben hivatkozott, az árfolyamváltozásból eredő kockázatokat megértették és azt viselik. A felperesek a szerződés aláírása előtt, 2006. május 2-án nyilatkozatot írtak alá, amely a deviza alapú kölcsönre vonatkozó tájékoztatást, valamint az árfolyamkockázat ismertetését, annak a törlesztőrészekre gyakorolt hatását tartalmazza. A nyilatkozatban tudomásul vették egyebek mellett, hogy „Ez azt jelenti, hogy mivel az adott deviza árfolyama időről időre változhat, nem lehet pontosan tudni előre, hogy az egyes, devizában azonos összegű törlesztőrészek megfizetéséhez mennyi forint (vagy egyéb deviza) összeget kell majd az igénylőnek a bankszámlán biztosítania a törlesztőrészek teljesítéséhez. Az egyes törlesztések összegének meghatározása úgy történik, hogy az esedékesség napján érvényes számlakonverziós eladási árfolyammal a bank kiszámolja az esedékes devizatörlesztés forint (vagy egyéb deviza) ellenértékét, és ezt az összeget vonja le az ügyfél folyószámlájáról forintba (vagy az egyéb devizában). Ebből adódóan a törlesztőrészek megfizetésével kapcsolatos, a deviza átváltásból eredő esetleges árfolyamkockázat – ami a forintban (vagy egyéb devizában) számolt törlesztés tekintetében okozhat növekedést, de csökkenést egyaránt teljes egészében az ügyfél viseli.”

3.2.

Az ítélet jogi indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás világos és érthető volt, a szerződés erre vonatkozó rendelkezését a felperesek nem értelmezhetik akként, hogy az árfolyamkockázat csak korlátozottan terheli őket és annak felső határa van. Kifejtette, hogy a kockázatteltérő nyilatkozat valóban nem tartalmaz olyan fordulatot, mint „teljes kockázat”, illetve „korlátlanul”, de a szövegből nem olvasható ki az sem, hogy a fogyasztó által vállalt kockázatnak az árfolyamváltozás tekintetében lenne bármilyen korlátja és az árfolyamkockázat csak korlátozottan terhelné. A szerződést a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjában írtak alapján sem találta érvénytelennek. A Kúria 6/2013. PJE határozatának III/2.a.) pontjában

foglaltakra hivatkozással kifejtette, hogy megfelel a Hpt. rendelkezésében előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembevételével. Az adott esetben a felek ez utóbbit választották, a kölcsön összegét 9.590.000 forintban határozták meg, de a szerződésből egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül meghatározásra, nyilvántartásra és elszámolásra a szerződésben meghatározott időpontban, ami a folyósítás időpontja, az ott meghatározott devizaárfolyam figyelembevételével. Abban is megállapodtak, hogy a folyósított kölcsön nem haladhatja meg a 63.247 CHF összeget, így a kölcsön összege 9.590.000 forintnak a folyósítás napján érvényes számlakonverziós vételi árfolyamon számított CHF ellenértéke, de nem több mint 63.247 CHF. A folyósítás napjának rögzülésével a felperesi tartozás a kirovó pénznemben egyértelműen és összecszerűen meghatározottnak minősül, számításának helyessége ellenőrizhető. A szerződés II.1. pontjának a törlesztőrészletek számára és esedékességére vonatkozó rendelkezése megfelel a Hpt. 213. § e) pontjában írtaknak. A törlesztőrészlet összege azonban nem került feltüntetésre a szerződésben, az a szerződés adataiból sem számolható ki. Mivel azonban a kölcsönszerződés a DH 3 törvény rendelkezéseinek megfelelően módosult, amely kihatott a törlesztőrészletek összegére, maga a jogszabály orvosolta az érvénytelenséget megalapozó okot, ezért utóbb a szerződés teljes érvénytelensége ez okból nem állapítható meg.

4.

A fellebbezést előterjesztő felperesek elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelmüknek helyt adó döntés meghozatalát kérték a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, míg másodlagosan a Pp. 252. § (3) bekezdésére tekintettel kérték a hatályon kívül helyezését. A fellebbezés indokolásában kiemelték, hogy az elsőfokú bíróság a döntés meghozatalakor az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás értékelése során figyelmen kívül hagyta a szerződési nyilatkozat értelmezésére irányadó régi Ptk. 207. §-át, különösen annak (2) bekezdését, amely szerint, ha a fogyasztói szerződés tartalma nem állapítható meg egyértelműen, a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. Továbbra is hivatkoztak arra, hogy az árfolyamkockázat valós tartalmáról nem kaptak világos és érthető tájékoztatást, így az árfolyamkockázat fogyasztóra telepítése tisztességtelen, s az a szerződés érvénytelenségét eredményezi. A szerződésben található, erre vonatkozó rendelkezés a Hpt. 203. § (5) és (6) bekezdéseinek nem felel meg, mivel az átlagosan tájékozott, körültekintő fogyasztó esetén nem vélelmezhető, hogy tisztában van az egyes devizák

forinthez viszonyított értéke változásának mechanizmusával, továbbá azzal, hogy a devizapiac működése során akár napi szintű kilengések is bekövetkehetnek. Fenntartották álláspontjukat, hogy a szerződésben a kölcsön összegének meghatározása nem felel meg a 6/2013. PJE határozatban írtaknak és a régi Ptk. 231. § (2) bekezdésében foglaltaknak. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy a törlesztőrészek összegének hiánya miatt megállapította, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának nem felel meg, a kereseti kérelmet elutasította, azonban tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a DH 3 törvény rendelkezése folytán a szerződés a törvény erejénél fogva bekövetkező módosulásával érvényessé vált. A Kúria Civilisztikai Kollégiumvezetők 2016. november 28. napján tartott értekezletéről készült emlékeztetőben foglaltak alapján hangsúlyozták, hogy a forintosítási törvénynek, azaz a DH 3 törvénynek nem az érvénytelenségi okok jogszabállyal történő kiküszöbölése volt a célja, így az nem értelmezhető érvénytelenségi okot kiküszöbölő szerződés módosításként. Végül kifogásolták, hogy a jogkövetkezmény alkalmazására irányuló kereseti kérelem ellenére az elsőfokú bíróság nem ez alapján határozta meg a pertárgy értékét, ezért az államnak fizetendő illetéket összegét kérték leszállítani.

5.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, mivel álláspontja szerint az elsőfokú bíróság mind az eljárásjogi, mind az anyagi jogi jogszabályoknak és a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően helyes jogi következtetéssel hozta meg döntését. A felperesek az A/10 alatt csatolt kockázatfeltáró nyilatkozatban, valamint a kölcsönszerződés XI.4. pontjában és a jelzálogszerződés 3.1.g.) pontjában foglalt rendelkezések alapján világos és érthető tájékoztatást kaptak az árfolyamkockázatról, és a 6/2013., továbbá az 1/2016. PJE határozatban írtakra is figyelemmel a szerződés tartalmazza a kölcsön összegét. Egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával tekintetben, hogy a törlesztőrészek összegének feltüntetése hiányában a jogszabály erejénél fogva a szerződés érvényessé vált. Az ettől eltérő jogi álláspont esetére pedig azzal érvelt, hogy a felperesek által előterjesztett, a felülvizsgált elszámolás adatait mellőző elszámolás nem tekinthető a DH 2 törvény 37/A. § (1) bekezdése által megkívánt, összecszerően is kidolgozott kereseti kérelemnek, melynek hiánya is az elsőfokú ítélet helybenhagyását eredményezi. A kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapíthatósága esetére kérte annak érvényessé nyilvánítását, aminek a formai okból hibás fogyasztói kölcsönszerződés esetén nincs akadálya, így a felperesek által megjelölt érvénytelenségi ok kiküszöbölhető. A szerződés érvényessé nyilvánítását ebben az esetben akként kérte, hogy a folyósított kölcsön összege 57.366,75 CHF, a

törlesztőrészletek induló összege pedig 459,6 CHF, ami megfelel a felek akaratának tekintettel arra, hogy az értesítő levélben foglaltak szerint az I. rendű felperes a kölcsön folyósítását követően első törlesztőrészletként ténylegesen ezt fizette.

6.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

7.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett része nem volt, így a felülbírálat valamennyi rendelkezésre kiterjedt.

7.1.

A fellebbezés hatályon kívül helyezésre is irányult a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján további, nagy terjedelmű bizonyítás, illetve a bizonyítás jelentős mértékű kiegészítése érdekében, e körben azonban a felperesek semmilyen érdemi indokot nem adtak elő, bizonyítási indítványuk nem volt, ezért a hatályon kívül helyezés feltételei nem álltak fenn.

8.

Az elsőfokú bíróság a tényállást nagyobb részében rögzítette, az ítélet tábla azonban kiegészíti a kölcsönszerződés II/9. pontjának az értesítő levélre vonatkozó rendelkezéseivel. E szerint a bank az adósokat a kölcsön folyósítását követően, a szerződés lényeges adatainak összefoglalása érdekében értesítő levélben tájékoztatja, amely egyebek mellett tartalmazza a havi törlesztőrészlet mértékét és esedékességét. A szerződés rögzíti továbbá, hogy a szerződő felek egyező akaratúval a szerződésre vezetett aláírásukkal kinyilvánítják, hogy az értesítő levelet – mint szerződés kiegészítést – a szerződés elválaszthatatlan részének tekintik, amely azzal együtt értelmezendő. Az alperes a 2006. június 22. napján kelt, I. rendű felperesnek címzett értesítő levelében tájékoztatta az adóst arról, hogy 2006. május 17. napján a kölcsön összege folyósításra került, amely 9.590.000 forint és 57.366,75 CHF-nek megfelelő devizaösszeg. Tartalmazza a folyósítás napján érvényes BB számlakonverziós vételi árfolyam mértékét, valamint első esedékességként 2006. 07. 10-ét, a törlesztőrészlet összegeként pedig 459,66 CHF-et.

9.

Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság döntésével a per

főtárgya, a szerződés érvényessége körében egyetértett, indokait azonban csak részben osztotta. A pertárgy értéke és ennek alapján az I. rendű felperes által az államnak fizetendő illeték összegének meghatározása tekintetében azonban egyetértett a fellebbezésben foglaltakkal.

10.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes az árfolyamkockázat tartalmára és annak a költsön törlesztőrészletére, valamint a teljes tartozásra gyakorolt hatása vonatkozásában a szerződés aláírását megelőzően készült és a felperesek által külön okiratba foglalt és aláírt nyilatkozattal a Hpt.-ben előírt jogszabályi kötelezettségének eleget tett, a tájékoztatás az általánosan tájékozott, figyelmes fogyasztó számára világos és érthető volt.

A felperesek által is hivatkozott, a szerződéskötés időpontjában hatályos Hpt. 203. §-ának (6) és (7) bekezdése rendelkezik a lakossági ügyféllel kötött deviza hitel nyújtására irányuló szerződés tekintetében az ügyfelet érintő kockázat és annak tudomásul vételére vonatkozó tájékoztatási kötelezettségről, a kockázatfeltáró nyilatkozatról és annak tartalmáról.

A Kúria a 2/2014. számú PJE határozat 1. pontjában és annak indokolásában fejtette ki az elsőfokú bíróság által is vizsgált feltételeket. A jogegységi határozat indokolása értelmében az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül kell megítélni azt, hogy a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt-e számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és az árfolyam reá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa. Amennyiben ez megállapítható, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét nem lehet megállapítani. A jogegységi határozat a vizsgálat menetét is rögzíti, elsőként azt kell megnézni, hogy a jogszabály által előírt tájékoztatást a fogyasztó megkapta-e, melynek megtörténtét a pénzügyi intézménynek, jelen esetben az alperesnek kell bizonyítania. A nem megfelelő tájékoztatás tényét és azt, hogy ennek következtében a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése nem volt világos és érthető ugyanakkor a fogyasztónak kell bizonyítania.

Az Európai Unió Bírósága a C-51/17. számú, az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződési feltételek további vizsgálatát érintő kérdésekben hozott ítéletében – amelyre tekintettel az ítéletábra a jelen per tárgyalását is felfüggesztette – kifejtette, hogy az ilyen tartalmú szerződési feltétel tisztességtelensége a fogyasztókkal kötött szerződéseket érintő DH törvények rendelkezéseit is figyelembe véve továbbra is vizsgálható, az árfolyamkockázatra vonatkozó feltétel tehát nincs

kizárva az irányelv hatálya alól. A világos és érthető megfogalmazás körében a 93/13/EGK Irányelv 4. cikkének (2) bekezdését értelmezve kifejtette, hogy a feltételnek mind alaki és nyelvtani szempontból, mind a konkrét tartalmát illetően érthetőnek kell lennie az átlagos fogyasztó számára, akinek tudnia kell értékelni a feltétel pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit. Az EUB kifejtette ugyan, hogy a nemzeti bíróságoknak a kölcsönszerződésben foglalt nyilatkozatot és a szerződés megkötését megelőzően szolgáltatott további tájékoztatást is figyelembe kell vennie, nem fogalmazott meg azonban olyan többletkövetelményt, hogy a tájékoztatás során bármilyen konkrét adatot vagy számítást közölni kell a fogyasztóval, ha a tájékoztatásból az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményei a fogyasztó számára ennek hiányában is világosan és egyértelműen felismerhetők.

Az elsőfokú bíróság a fentieket, továbbá az EUB ítéletében fenntartott és jelentősen ki nem bővített iránymutatást is figyelembe véve helytállóan állapította meg, hogy a felperesek az adott esetben egyértelmű és világos tájékoztatást kaptak arra vonatkozóan, hogy a deviza átváltásból eredő árfolyamkockázatot, ami a törlesztőrészlet növekedését is okozhatja „teljes egészében” ők viselik. A tájékoztatás azon részéből, hogy a deviza árfolyam időről időre történő változása miatt nem lehet pontosan tudni előre, hogy a törlesztőrészletek megfizetéséhez mennyi forint összeg kell, valamint abból, hogy a deviza átváltásból eredő valamennyi árfolyamkockázatot viselik, egyértelműen kitűnik, hogy az árfolyam változása korlátlan lehet és az ezzel felmerülő teljes kockázat őket terheli.

A fellebbezésben hivatkozott, a régi Ptk. 207. §-ának (2) bekezdése mint a szerződési nyilatkozat értelmezésére vonatkozó, a fogyasztói szerződés tartalmához kapcsolódó kiegészítő szabály az adott esetben nem alkalmazható, tekintettel arra, hogy a felmerült kérdés nem a szerződés tartalmának egyértelműségére, hanem az alperes által adott tájékoztatásra vonatkozik. A vizsgált nyilatkozat félreérthető megfogalmazást, vagy az egyedi szerződésben foglaltakhoz képest eltérést nem tartalmaz, így nem merül fel értelmezési kérdés. A régi Ptk. 207. §-ának (2) bekezdése elsősorban a nem egyértelmű, vagy az ÁSZF és az egyedi szerződésben foglalt rendelkezések egymáshoz képest bizonytalan meghatározása esetén teszi lehetővé a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést. Az adott esetben azonban azt kell vizsgálni, hogy az alperes által adott tájékoztatás tartalmilag megfelel-e az irányelvben, illetve az irányelv további értelmezését tartalmazó EUB ítéletben és a Kúria iránymutató PJE határozatában foglalt egyértelmű és világos megfogalmazás követelményének.

11.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjára alapított érvénytelenség körében az elsőfokú ítélet helytállóan utalt a Kúria 6/2013. PJE határozatának III/2.a.) pontjában és tartalmilag az 1/2016. PJE határozat 1. pontjában foglaltakra, valamint azok indoklására. Az adott esetben a kölcsönszerződés I. pontjában a kölcsön összegét 63.247 CHF összegben megjelölték, valamint utalás található arra, hogy a bank ezt forint összegben biztosítja, a III.3. pontban ugyancsak megállapodtak abban, hogy a folyósított összeg maximum 9.590.000 forintnak megfelelő, a kölcsön folyósításának napján érvényes, a bank számlakonverziós vételi árfolyamán számított svájci frank összege. A kölcsön összegének ilyen módon való meghatározása megfelel a jogegységi határozatban foglaltaknak és eleget tesz a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjában írtaknak is. Alapítván hivatkozik a fellebbezés a régi Ptk. 231. § (2) bekezdésére utalással arra, hogy a forintot nem lehet devizásítani, mivel mindkétfele meghatározás megfelelő, ha a szerződés egyéb adataiból és a későbbi folyósítás időpontjából a kölcsön összege a kirovó pénznemben is kiszámítható. Az adott esetben azonban nem a forint devizásításáról van szó, hanem arról, hogy a szerződéskötés napján – figyelemmel a konstrukció jellegére, valamint arra, hogy az átszámítási árfolyam a folyósítás időpontjában, azaz egy jövőbeni időpontban válik ismertté – a kölcsön összegének mindkét pénznemben való meghatározása teljes pontossággal nem lehetséges. Amennyiben a szerződés azt mindkét devizanemben tartalmazza, az egyik tájékoztató jellegű annak függvényében, hogy a deviza, vagy a forint összeget tekintik kiinduló pontnak, a kölcsönnevő hitel igényét a pénzügyi intézmény forintban, vagy devizában rögzítette.

12.

Az ítélet tábla nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja tekintetében kifejtett azon álláspontjával, hogy a törlesztőrészlet összegének hiánya folytán a szerződés nem felel meg a törvény hivatkozott rendelkezésének, azonban az időközben elfogadott DH 3 törvény folytán a felek a szerződésmódosítás keretében orvosolták a fennálló, egyébként érvénytelenséget eredményező hibát. A felperesek helytállóan utaltak a Kúria 2016. március 17-én tartott értekezletén is elfogadott és irányadónak tekinthető álláspont alapján arra, hogy a DH 3 törvény célja nem a szerződéskötéskor fennálló esetleges érvénytelenség orvoslása volt.

Az ítélet tábla ugyanakkor egyetértett az alperesnek az elsőfokú eljárás során az érdemi ellenkérelmében kifejtett jogi álláspontjával, hogy a kölcsönszerződés II.9. pontja szerinti, a szerződés kiegészítéseként, annak elválaszthatatlan részének tekintett értesítő levél a folyósítás

időpontjának, és az akkor irányadó szerződésben rögzített átváltási árfolyam ismeretében alkalmas arra, hogy a törlesztőrészletet a felek ily módon, a pontos adatok ismeretében határozzák meg. A Kúria 1/2016. PJE határozatának 3. pontjához fűzött indokolás ugyanis kifejti, hogy az értesítő jogi jellege és hatása a szerződés egyéb rendelkezései és az eset összes körülményei figyelembevételével ítéltető meg, amennyiben a szerződésnek van erre vonatkozó rendelkezése. Sem a Hpt., sem más jogszabály nem tartalmaz ugyanis rendelkezést arra nézve, hogy a kölcsönszerződés csak egy okiratból állhat, és annak valamennyi kötelező tartalmi elemet tartalmaznia kell. Az értesítő levél alkalmazását a perbeli szerződésben is rögzített tartalommal maga a devizakonstrukció teszi indokolttá, mivel a szerződés megkötéséhez képest a tényleges folyósításra csak későbbi időpontban kerül sor, így a bank a folyósítás napján irányadó devizaárfolyam figyelembevételével tudja pontosítani a kölcsön CHF-ben kifejezett összegét, és ehhez igazodóan a törlesztőrészletet annak ellenére, hogy egyébként az a szerződésben kiszámítható módon, vagy esetleg tájékoztató jelleggel meghatározásra kerül. A kölcsönszerződés II.9. pontjában foglalt nyilatkozat alapján a felek az értesítő levelet a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részévé tették, ebben a törlesztőrészlet összegét meghatározták, melyre tekintettel a szerződés semmissége nem állapítható meg a törlesztőrészlet összegének szerződésben való feltüntetésének hiánya folytán.

13.

A fellebbezés sérelmezte a megállapított pertárgy értéket és ennek alapján az I. rendű felperes által az államnak fizetendő le nem rótt illeték összegét. Az ítélet tábla osztotta e körben a fellebbezési érvelést a Civilisztikai Kollégiumvezetők 2016. március 17-én tartott országos értekezletén készült emlékeztető 5. pontjában írtakra is figyelemmel. A perben a felperesek jogkövetkezményként a szerződés hatályossá nyilvánítása esetén annak a megállapítását kérték, hogy az alperes által kimunkált összeghez képest a fennálló tartozásuk 2015. március 29-én 3.623.899 forint. A pertárgy értéke így – mivel saját elszámolásuk szerint túlfizetésük nincs, ezért az alperes összegszerű marasztalását sem kérhetik – a Pp. 24. § (1) bekezdését is figyelembe véve a fenti összegben határozható meg, így a lerovandó illeték összegét is ez alapján kell megállapítani, ami az elsőfokú bíróság által meghatározott 575.400 forinttal szemben mindössze 217.400 forint.

14.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltségnek a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére vonatkozó részében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és az I. rendű felperes által az államnak fizetendő illeték összegét 217.400 forintban

határozta meg, míg ezt meghaladóan a rendelkező részben írt pontosítással az ítéletet helybenhagyta.

15.

A másodfokú eljárásban a felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, így a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelesek az alperes másodfokú perköltségét megfizetni, ami a jogi képviselettel felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerint a másodfokú eljárás kisebb munkaterhére is figyelemmel mérlegeléssel megállapított ügyvédi munkadíjból áll. A fellebbezés az ítélet teljes megváltoztatására irányult, így a fellebbezéssel támadott érték ugyancsak 3.623.899 forintban határozható meg. A másodfokú eljárásban felmerült le nem rótt fellebbezési illeték összege ezáltal 289.910 forint, melyet a sikertelen fellebbezésre tekintettel az I. rendű felperes köteles a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az államnak külön felhívásra megfizetni. A fizetendő illeték meghatározásánál az ítélet tábla figyelmen kívül hagyta a perköltséget részben érintő döntést, mivel a fellebbezés a per főtárgyát illetően teljes egészében eredménytelen volt.

Budapest, 2019. február 6.

. Balsai Csaba Zoltán s.k.

a tanács elnöke

dr. Buglyó Gabriella s.k.

előadó bíró

Levek Istvánné dr. s.k.

bíró